

Cena **15** gr.Dziś **12** stron

KURJER POWSZECHNY

WYCHODZI CODZIENNIE RANO

Redakcja i Administracja:
Kraków, Rynek 6. l. p. tel. 120-76.
Lwów, Mochnackiego 1. 48
Telefony: 53-79, 7-40, 92-46, 46-34

REDAKTOR NACZELNY JAN MATYSIK

P.K.O. 503.750

PRENUMERATA
z dostawą do domu (roznosicielem lub
poztą) miesięcznie 4 zł.
bez dostawy tj. przy odbiorze w kan-
torach wydawn. miesięcznie . . . 3.50 zł.

Rok VII.

Kraków-Lwów piątek 21 września 1934

Nr. 260 ABC

Komisja polityczna Ligi Narodów przeprowadza dyskusję nad polskim wnioskiem w sprawie mniejszości narod.

WARSZAWA 20. 9. (Tel. wł. G.). Z Genewy donoszą: Dyskusja nad znanyim wnioskiem polskim o sformalizację traktatów mniejszościowych rozpoczęła się dziś rano na posiedzeniu politycznej komisji Zgromadzenia Ligi Narodów. Mimo iż dyskusja została zakończona i nie wzięli w niej, jak dotąd, udziału przedstawiciele Anglii, Francji i Włoch, dotychczasowy jej przebieg daje już pewien obraz nastrojów panujących wśród zgromadzonej w Genewie społeczności państw.

Pierwszym mówcą na dzisiejszym posiedzeniu był minister Edward Raczynski. Powołał się on na poprzednie wystąpienie min. Becka i przedstawił historię zmagania się państw obarczonych traktatami mniejszościowymi z systemem nierówności, jaki te traktaty wyrządziły wśród państw europejskich. Stwierdził bowiem, że jeżeli system opieki nad mniejszościami okazał się celowy, to powinien być rozszerzony na wszystkich. Zagadnienie to powinno znaleźć na zgromadzeniu Ligi nareszcie jasno i ostateczne rozwiązanie. Polska tego rozwiązania oczekuje.

Po mowie min. Raczynskiego rozwinęła się dyskusja, w której brali kolejno udział delegaci: Włoch, Iraku, Turcji, Malej Ententy, Argentyny, Holandji, Szwajcarii, Szwecji, Albanii i Kanady. Wszyscy mówcy uznawali w rezultacie niemożliwość trwania obecnego stanu, ohoć wielu miało zastrzeżenia co do metod jakie Polska obrała. Mała Ententa przez usta min. Jugosławii poparła projekt polski przy czym minister przemawiając już tylko w imieniu Jugosławii, poparł go gorąco. Turcja przyłączyła się do wniosku polskiego bez żadnych zastrzeżeń. To samo

uczynił przedstawiciel Szwecji. Za projektem Polski wysłali nawet delegat Holandji, który przedstawił jeszcze rok prawie temu mówić na ten temat nie chciał.

Delegat Kanady resumując dotychczas

dyskusję wyznał, że nie dałoby mu było usłyszeć w niej niczego dobrego o traktatach mniejszościowych, po co więc je rozciągać na inne państwa skoro powinny one powoli wygasać. Daleszą dyskusję odroczone do jutra.

Czy min. Piłsudski powtórzy błąd z roku 1914-go?

PARYŻ, 20. 9. (PAT). „Depeche de Toulouse” zamieściła artykuł senatora de Jouvenela pt. „Dwie polityki polskie”. Współtwórcą paktu czterech ustępuje wykazać, że minister Beck prowadził politykę, która w niczem nie przypomina filofrancuskiej polityki b. ministra Zaleskiego. Autor pisze, iż marszałek Piłsudski uważa Związek Sowiecki za głównego nieprzyjaciela Polski. Obecnie więc, gdy Francja zbliża się do Sowieców, Polska oddała się od Francji.

Senator de Jouvenel w dalszym ciągu wspomina o liście wystosowanym

po zakończeniu wojny przez marszałka Piłsudskiego do marszałka Focha. Komitet narodowy przez 15 dni wahał się czy list ten doręczyć marszałkowi Fochowi, gdyż w piśmie było wyraźne przeprowadzone rozróżnienie między armją francuską a Francją. Marszałek Piłsudski w czasie wojny połączył sprawę Polski ze sprawą państw centralnych, zresztą zawsze służąc wyłącznie interesom Polski. Senator de Jouvenel uważa tę taktykę za błędną i obawia się, aby w roku bieżącym marszałek Piłsudski nie powtórzył tej omyłki.

Nie będzie zmian w rządzie?

WARSZAWA, 20. 9. (tel. wł. — G.). Era wakacyjna w rządzie trwa w dalszym ciągu. Z wyjątkiem polityki zagranicznej, nie słychać o żadnych ważniejszych poczynaniach. Sprawa uchwalenia ogłoszenia dekretu odłożeniowego dla rolnictwa przeciąga się. Jak teraz utrzymują, dekretu tego nie należy oczekiwać przed, jak około 15 października.

W przyszłym tygodniu odbędzie się po dłuższej przerwie posiedzenie Rady ministrów, ale poświęcone ono ma być wyłącznie sprawom drobnym. Jakies

prace ustawodawcze jednak się toczą. Jak słychać rozważana jest sprawa normalizacji podatków gruntowych, a ponieważ zahacza ona o całe ustawodawstwo podatkowe, stąd wysuwa się projekt pewnych zmian w całym systemie podatkowym i wniesienia odpowiednich projektów do Sejmu.

W kołach sanacyjnych zapewniają nadal, że na razie nie będzie żadnych zmian w rządzie. Mimo to coraz uporczywiej krąży pogłoski o bliźkiej zmianie na stanowisku Min. Oświaty.

Min. Spr. wewn. zatwierdziło umowy Wyrostka

WARSZAWA, 20. 9. (Tel. wł. G.). Rozpatrzenie głośnej sprawy sen. z BB Wyrostka uległo opóźnieniu z powodu kilkudniowej nieobecności plk. Sławka. Obecnie sąd partyjny ma się zebrać jeszcze w b. tygodniu, przy czym zwróci się on do zarządu miasta Warszawy o przedstawienie wszystkich materiałów związanych z zarzutami, które sta-

wia senatorowi Wyrostkowi prez. Staryński. Adwokat Wyrostek ze swej strony zapowiada również przedstawienie materiałów dla wykazania, że działał w dobrej wierze. Powołuje się on na to, że zakwestjonowane obecnie przez prezydium miasta umowy o najem lokalów szkolnych były zatwierdzone przez Ministerstwo Spraw Wewn.

Prof. Czochralski będzie przeprowadzał dowód prawdy

WARSZAWA, 20. 9. (Tel. wł. G.). Dzieś o godzinie 12 w południe rozpoczęła się w Sądzie grodzkim budząca żywe zainteresowanie rozprawa sądowa z profesorów Politechniki warszawskiej. Oskarżycielem pywatnym jest prof. Witold Broniewski trzykrotnie były min. robót publicznych w gabinecie prof. Berta.

Występuje on do sądu domagając się ukarania prof. Czochralskiego, który w liście do rektora Politechniki znieślił prof. Broniewskiego zarzucając mu, że przygotowuje nagonkę w celu utracenia

udziału w proteście profesorskim przeciw nowej ustawie akademickiej. Mówi się spodziewać, że wypłynie dla mnie z tego niejedna przykreść. Mówiłem już w swoim czasie p. wice-min. Pierackiemu, że przygotowuje się nagonka w celu utracenia mnie. Jak zapewniał mnie szereg zyczliwych osób, idzie wnioskodawcy (prof. Broniewskiemu) o to, by unicestwić możliwość rozwoju organizmów obywatelskich przemieszczając, posiadającego dla ochrony krsu pierwszorzędne znaczenie. Wnioskodawca okazuje się wrogiem kraju jak również społeczeństwa polskiego.

„Odmawiając swego czasu podpisania protestu w sprawie brzeskiej, oraz nie bio-

pełnomocnik oskarżonego prof. Czochralskiego, znany adwokat sanacyjny Paschalski, zwrócił się do sądu z prośbą o odroczenie rozprawy dla wezwania i zbadania 12 świadków, którzy stwierdzą, że oskarżony miał prawo postawić takie zarzuty pod adresem prof. Broniewskiego.

Prof. Czochralski oświadczył, że gotów jest w każdej chwili przeprowadzić całkowicie dowód prawdy. Sąd uwzględnił wniosek adwokata Paschalskiego, postanowił dopuścić świadków i rozprawę odroczył.

Dalsze protesty przeciw Rosji Sowieckiej

Czasopisma ruskie donoszą, że wpłynął do Ligi Narodów jeszcze jeden protest przeciw przyjęciu Rosji do Ligi. Protest wniosło „Ukraińskie Towarzystwo dla spraw Ligi Narodów”, którego prezesem jest p. Szulgin, przedstawiciel rządu petlurowskiego w Paryżu. Podobne protesty wniosły również dwa związki emigrantów - Ukraińców w Polsce i jeden takich związków w Luksemburgu.

Samobójstwo b. prokuratora

POZNAŃ, 20. 9. (PAT). Popelnił tu samobójstwo b. podprokurator sądu okr. w Poznaniu Mieczysław Dembecki. — Dembecki został przed kilku laty zwolniony ze swego stanowiska i uwięziony pod zarzutem przywłaszczenia denaryatów sądu okręgowego. Główny proces w tej sprawie przeszedł wszystkie instancje i zakończył się zatwierdzeniem wyroku skazującego Dembeckiego na trzy lata więzienia. Dembecki, który ostatnio pozostawał na wolnej stopie, wystraszony z rewolweru popelnił samobójstwo. raniac się ciężko. Przewieziony do szpitala zmarł.

Sygn. VI, 1, G. 4 5/34. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego Sądu okręgowy Wydział VI, kar i we Lwowie w składzie: Wiceprezes S. O. L. Malicki jako Przewodniczący, S. S. O. Rupp i S. S. O. Michale jako głoszący w sprawie konfiskaty Nr. 225 ABC czasopisma pt. „Kurjer Powszechny” z daty Lwów, dnia 17 sierpnia 1934 r. do Sygn. VI, 1, Pr. 425/34 na posiedzeniu niejawnym w dniu 22 sierpnia 1934 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 17 sierpnia 1934 przez Starostę grodzkiego we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „Kurjer Powszechny” Nr. 225 ABC z daty Lwów, dnia 17 sierpnia 1934 r. zawierającego w artykule pt. „Komedje wyborcze w Nowym Targu” w całości wraz z tytułem — znamiona występku z art. 170 kk., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego nakładu drukowego.

Kto wygrał?

WARSZAWA, 19. 9. (Tel. wł.). W dzisiejszym ciągnięciu Państwowej Loterii Klasowej padły wygrane na następujące numery:

20.000 zł. na nr. 141712 168801.
15.000 zł. na nr. 70188 164487.
10.000 zł. na nr. 117501 125512.
5.000 zł. na nr. 103534 145285 160003.
5.000 zł. na nr. 29644 47510 73114 119469 169211.
2.000 zł. na nr. 19023 22516 32539 49145 65652 66038 79661 91416 112867.
2.000 zł. na nr. 18632 19312 57328 69370 71364 74720 118434 133458 135682.
1.000 zł. na nr. 35 3044 7136 18518 20522 26743 28761 30415 43868 44786 57573 72909 75887 78062 81101 95048 97462 110147 116334 117646 120793 125596 128633 137471 141328 156696 169991.
1.000 zł. na nr. 5520 9794 11714 18222 29537 35381 36992 60415 67346 67899 71132 82017 89125 90248 90429 97469 101791 106065 115397 115487 121609 122699 130944 132965 134099 145757 149312 160430 160973 162395 165453.

Przed dwudziestu laty...

Dzień 21 września 1914 przyniósł mieszkańcom Lwowa miłą niespodziankę: Pojawił się pierwszy urzędowy rozkad jazdy, przyczem pociągi kursują tylko na wschód, do Brodów i Wołoczysk.

W mieście trudności aprowizacyjne dają się coraz silniej we znaki. Trudno nawet o kartofle, których cena wzrosła 4-5-ciokrotnie.

Na domiar złego cholera zbiera wciąż nowe ofiary, również wśród ludności cywilnej. Zanotowano już sześć wypadków.

Z frontu wojennego wiadomości skąpe. Wojska rosyjskie zajęły Rudki, Sambor, oraz kopalnię boryslawskie.

Przy wyborze pasty do zębów zwróć uwagę na tę pieczęć

Naturalnie — chciałoby się posiadać ząbki białe i błyszczące. Wszyscy tego pragną. Jest na to sposób, pewny i łatwy. Należy używać z całym zaufaniem pasty do zębów Colgate conajmniej dwa razy dziennie — wieczorem i rano.

Pieczęć na pudełku gwarantuje to całkowicie. Stwierdza ona, że najwybitniejsi specjaliści w świecie dentystycznym poddali pastę Colgate próbom i polecają ją przed innymi preparatami tego rodzaju. Dziś jeszcze zaczynaj stosować pastę Colgate, a napewno nigdy nie pożałujesz.

Używaj pasty Colgate dwa razy dziennie. Odwiedzaj dentystę dwa razy do roku.

COLGATE

Jest obecnie jedyną pastą do zębów zaaprobowaną i polecaną przez ZWIĄZEK LEKARZY DENTYSTÓW w Państwie Polskim.

WAŻNE! ZA TYM KURONEM TYLKO 0.80 SREDNIA TUBA TYLKO 1.40 DUŻA TUBA

DAJ GROSZ NA L. O. P. P.

Nowe posunięcia dyplomatyczne

PAT. ogłasza następujący komunikat: „W związku z wejściem Sowietów do Ligi Narodów, dokonana została w dniu 10 września b. r. z inicjatywy rządu polskiego wymiana not pomiędzy rządem polskim, a rządem sowieckim. Noty te stwierdzają wzajemnie, że i po wstąpieniu Sowietów do Ligi Narodów podstawą stosunków między Polską a Sowietami pozostaną w całej rozciągłości istniejące między obu państwami umowy włącznie z paktem nieagresji i konwencją o definicji napastnika.”

Lakoniczny ten komunikat mówi albo za mało albo za wiele. Za mało, jeśli tylko potwierdza moc obowiązującą zawartych między Polską a Sowietami umów. Jest oczywiście, że wstąpienie Sowietów do Ligi umów tych, odpowiadających zresztą zupełnie Paktowi Ligi, w niczem nie osłabia. Ale komunikat PAT'a miałyby być inne i dużo donioslejsze znaczenie, gdyby należało z niego wnioskować, że tylko zawarte między obu państwami traktaty mają na przyszłość normować wzajemne ich stosunki. Oznaczałoby to bowiem pośrednie odrzucenie projektowanego paktu wschodniego, mającego obejmować — jak wiadomo — aż dziewięć państw. Życzliwy nam St. Brice idzie w dzienniku „Le Journal” tak dalece, że przypuszcza, iż Polska chce dwustronnie swymi umowami ograniczyć, lub nawet anulować moc art. 16 Paktu Ligi, który upoważnia Sowiety do wprowadzenia swych wojsk na terytorjum Polski celem niesienia pomocy np. napadniętej przez Niemcy Francji. Należy na to odpowiedzieć, że żadna umowa dwustronna nie może odebrać siły artykułowi 16 Paktu i że Polska godząc się na wejście Sowietów do Ligi, akceptowała temsamem możliwość takiego pochodu wojsk sowieckich ku granicom Niemiec. Ale w ten sposób odpada zarazem jedna z głównych objękcji przeciw paktowi wschodniemu podnoszonych, jaką była obawa zobaczenia czerwonej armii na terytorjum Polski.

Z prawdziwą przykrością śledzimy obecnie dyskusję, jaka się toczy w prasie zagranicznej na temat sojuszu polsko - francuskiego. Tak poważny dziennik angielski, jakim jest „Manchester Guardian”, twierdzi już, że o ile chodzi o sentymenty, to francuska opinia publiczna całkowicie zaaprobuje anulowanie sojuszu polsko - francuskiego. Podobnie twierdzi lewicowy „Daily Herald”, który dodaje przytem takie fantastyczne informacje, iż Francja przystępuje do aktywnych represyj wobec Polaków, a mianowicie: 1) zamierza wywalić wszystkich robotników polskich, zamieszkałych we Francji; 2) wymówić traktat handlowy polsko-francuski; 3) wycofać depozyt Banku Fran-

cuskiego w wysokości 7 milionów funtów szterlingów co może wywrzeć ten skutek, że zmusi złotego polskiego do porzucenia parytetu złota. Nie wiaryczmy oczywiście ani słowu z tych niedorzecznych sensacji, ale czyż nie odzwierciadlają one pewnych istniejących we Francji nastrojów? Byłoby niesłychanie smutnem, gdyby z powodu paktu wschodniego, który przecież da się doskonale zharmonizować i z naszym sojuszem z Francją i z naszymi dobrymi stosunkami z Rosją, przyszło do faktycznego rozbitcia naszego głównego sojuszu.

W drugiej połowie października wyjeżdża p. Barthou do Rzymu, by doprowadzić do skutku toczące się od pewnego czasu układy z Włochami. Rozmowy jego z Mussolinim mieć będą decydujące dla układu stosunków w Europie, gdyż w razie ich pomyślnego zakończenia Niemcy zostałyby zupełnie odosobnione. Mówić się będzie w Rzymie o stosunku między zbrojeniami morskimi Francji i Włoch (które żądają równości), o zajęciu wspólnego stanowiska wobec zbrojeń niemieckich, o kwestji austriackiej, o

odstąpieniu Włochom pewnej części francuskiej Afryki zachodniej graniczącej od południa z Trypolisem i wreszcie o starej kwestji emigrantów włoskich w Tunisie, których Włochy bronią przed pozbawieniem włoskiego obywatelstwa. W gruncie rzeczy chodzi tu o takie rozgraniczenie wpływów francuskich i włoskich w Europie i Afryce, czyli innymi słowy o takie koncesje francuskie na rzecz Włochów, któreby wciągnęły Włochy na stałe do współdziałania z Francją. Należy tu zatem i stosunek do Małej Ententy i problem rewizjonizmu węgierskiego. Moment na rozmowy rzymskie wybrany został bardzo odpowiedni, gdyż nigdy może od lat 15 stosunki między Włochami a Niemcami nie były — z powodu Austrii — tak naprężone, jak obecnie. Według zgodnej opinii pism francuskich, porozumienie francusko-włoskie pociągnęłoby za sobą automatycznie zbliżenie Włoch do Małej Ententy i Europa stworzyłaby w ten sposób jednolity blok przeciw imperjalizmowi Niemiec i różnym zakusom rewizjonistycznym. Nic dziwnego, że ta nowa inicjatywa p. Barthou skupia już dzisiaj uwagę całej Europy.

Francja i jej kolonie

Na drodze do francuskiej „Ottawy”

Niedawne wypadki w Constantine wywołały zaniepokojenie we francuskich kołach politycznych, które uważnie śledzą coraz ostrzejsze tarcia między ludnością arabską a żydowską w Algierze, wzrastającą aktywność nacjonalistów w Tunisie i faszystowski ruch młodzieży w Maroku.

Wszystkie te zagadnienia omawiane będą obszernie na konferencji ekonomicznej której zwołanie zostało już ustanowione przez rząd francuski, na wniosek ministra kolonii, Lavaula.

Konferencja ta, w której wezmą udział delegaci wszystkich kolonii i posiadłości pozaeuropejskich Francji, ma na celu reorganizację i rozbudowę stosunków handlowych między koloniami a metropolią. Łączy się z tem jednak ściśle zagadnienia zarówno polityczne jak gospodarcze.

Faktem jest, że kolonie francuskie stanowią obecnie największe i najlepsze pole zbytu dla francuskiego eksportu, który wzrósł obecnie do 31 proc., wobec 16 proc. w roku 1928.

W pierwszej połowie br. wartość tego eksportu wynosiła 5 i pół miljarda franków, — podczas gdy cały eksport światowy Francji w tym okresie czasu wyraża się cyfrą 12 i pół miljarda fr.

Stan ten jest niewątpliwie korzystny dla metropolii i rozwoju francuskiego rodzimego przemysłu, nie może się jednak przyczynić zbyt do rozwoju ek-

onomicznego i gospodarczego samych kolonij.

Zadaniem tedy przyszłej Konferencji będzie obmyślenie odpowiednich środków celem podniesienia i ożywienia życia gospodarczego w kolonjach, przez stworzenie nowych źródeł handlu i przemysłu, podniesienie rolnictwa i wielkie inwestycje w przemyśle krajowym.

Konferencję tę uważać można za pierwszy krok na drodze do utworzenia jednego olbrzymiego bloku gospodarczego obejmującego Francję i jej kolonie. Myśl francuskiej „Ottawy”, jeszcze dziś nie dojrzała, poczyni się z wolna krystalizować, a sama idea jest niesłychanie popularna w całej Francji.

Niewątpliwie francuska „Ottawa” przyniosłaby Francji ogromne korzyści: posiadłości zamorskie Francji zajmują olbrzymi obszar 13 milionów kilometrów kwadr. z przeszło 60 milionami ludności.

Zawarcie zatem podobnej umowy, przy systemie cel ochronnych i preferencyjnych, pozwoliłoby skuteczniej zwalczać konkurencję zagraniczną, — a światowy rynek stanąłby wobec nowego, potężnego bloku gospodarczego, któremu łatwiej byłoby opanować nowe rynki zbytu. Wreszcie powstanie takiego bloku ułatwiłoby znacznie racjonalną i owocną współpracę z innymi państwami kolonialnymi.

Urywki z dni

Co będzie z Blokiem Bezpartyjnym?

Zdaje się, że konserwatyści ochłonęli już z pierwszego strachu, jaki ich ogarnął po wstępnej „czystce” w BB. Zapowiedziany cykl artykułów w „Czasie” świadczyłby może o tem, że konserwa stara się wzmocnić swoje pozycje w Bloku przed spodziewanymi dalszemi atakami lewicowych radykałów.

W pierwszym z zapowiedzianych artykułów pisze „Czas”:

Blok Bezpartyjny jest tworem, który ma ułatwić przejście od sejmokracji do nowego zdrowego systemu parlamentarnego. Ma on nawiązać kontakt między twórcami przewrotu majowego, a społeczeństwem. Stać się odbiciem interesów i aspiracji szarej masy, równocześnie organizatorem tej masy na nowych zdrowych podstawach. Ściągnąć do siebie wszystkie twórcze elementy zapewnić im przewagę nie tylko jakościową ale i ilościową w społeczeństwie. — Wypłenić złe obyczaje sejmowe nie tylko z parlamentu ale i z całego życia publicznego w Polsce.

Trzeba krótko stwierdzić, że z tym Bezpartyjnym Blokiem jest akurat przeciwnie, niż to „Czas” napisał. Tak gwałtownie przerwana czystka dowodzi, iż z Blokiem jest źle, że jest gorzej, niż z powierzchownych obserwacji można było przypuszczać. Ludzie poinformowani twierdzą, że ze ściganiem korupcji w Bloku jest tak, jak niegdyś ze ściganiem korupcji w Rosji, kiedy car musiał zaprzestać dochodzeń, gdyż tylko on i następca tronu byli poza wszelkimi podejrzaniem.

„Czas” kończy swój artykuł stwierdzeniem:

Nieprzemysłane skoki w ewolucji Bloku mogą zachwiać jego budowę, zachwiać tem samem temi ideami, które na on służy.

Nie mamy wysokich wyobrażeń o ideałach Bloku, ani też o ideach sanacyjnej konserwy. Wraz z nami nie ma też żadnych złudzeń cała zdrowa część społeczeństwa polskiego.

Lewicowy plesek sanacji

Trzeba postawić kropkę nad i. Sanacja zaniepokojona żywiołowym rozrostem sił narodowych w Polsce, usiłuje poszczuć na obóz narodowy ugrupowania lewicowe, a zwłaszcza niektóre grupy ze Stronnictwa Ludowego. Pisze o tem „Gazeta Warszawska”:

Obecnie jest już zupełnie jasne, że pp. Kościakowski i Poniatowski weszli do rządu nie tylko jako fachowcy, ale jako politycy, utrzymujący dotychczas dawne stosunki z grupą „Wyzwolenia”, a za jego pośrednictwem także i z innymi stronnictwami lewicowymi.

Cóż na to lewicowcy?

Jest do pewnego stopnia zrozumiałe, że uśmiecha się tym stronnictwom takie zawieszenie broni, dłuższy odpoczynek, względność starostów i policji w stosunku do zarządzeń i roboty or-

Nawet kongres drogowy może być okazją

do wygłoszenia mowy politycznej Min. von Neurath o polityce zagranicznej Rzeszy

BERLIN, 19. 9. (PAT). Na zamknięciu międzynarodowego kongresu drogowego w Berlinie wygłosił dłuższe przemówienie minister spraw zagr. Rzeszy von Neurath, w którym poruszył sprawy polityki zagranicznej Rzeszy.

Minister na wstępie oświadczył, że Niemcy wierzą w powodzenie swych wysiłków dla przezwyciężenia trudności eksportowych i że rząd Rzeszy nie życzy sobie izolacji gospodarczej państwa niemieckiego. Dalej mówca podkreślił, że program niemieckiej polityki zagranicznej zawiera dwa punkty:

1) by w kwestji zbrojei wojskowych Niemcy traktowane były jako kraje równoprawne, oraz, 2) by sprawa Zagłębia Saary została uregulowana zgodnie z obowiązującym postanowieniami traktatu wemi.

Jeżeli jaki rząd — mówił minister — sądzi, że równouprawnienie Niemiec może być jeszcze kwestionowane dla uzależnienia od pewnych specjalnych

gwarancji, to stanowisko takie uważają Niemcy za nienadające się do dyskusji. Minister ostro protestował dalej przeciwko zarzutom jakoby rząd Rzeszy przez proklamowanie pokojowego programu chciał tylko zyskać na czasie dla przygotowania się do właściwych napastliwych planów. Tego rodzaju podejrzania nazwał minister złośliwymi oszczerstwami. Wystąpienie Niemiec z Ligi Narodów spowodowane było tylko brakiem koniecznej podstawy do współpracy, a więc brakiem równouprawnienia. Zdaniem mowcy Liga

Narodów musi ulec radykalnej reformie, jeśli ma być zamieniona na narzędzie pokoju.

Następnie minister przytoczył powody, dla których Niemcy odrzucają pakt wschodni podkreślając, że żądano od Rzeszy, aby przyjęła daleko idące zobowiązania i zawarła sojusze z innymi mocarstwami, równocześnie zaś wyraźnie odrzucono żądanie Niemiec w sprawie równouprawnienia.

W zakończeniu omówił minister sprawę plebiscytu w Zagłębiu Saary.

Moralna i polityczna klęska Z. S. S. R. Tak określa prasa niem. wejście Sowietów do Ligi

BERLIN, 19. 9. (PAT). Dzisiejsza prasa berlińska obszernie komentuje wczorajsze przemówienie komisarza Litwinowa na plenarnym posiedzeniu Ligi Narodów. W komentarzach tych prasa berlińska występuje z niezwykłą agresywnością zarówno w stosunku do Związku Sowietów, jak i do Francji.

W „Völk. Beobachter“ szef narodowo socj. urzędu zagranicznego, Rosenberg, pisze m. in.: Wstąpienie ZSRR do Ligi jest niewątpliwie zwycięstwem Sowietów, a równocześnie moralną i polityczną klęską rządu sowieckiego ze względu na poniżającą formę tego przyjęcia. Jest rzeczą naturalną, że różne państwa utrzymują poprawne stosunki dyplomatyczne i gospodarcze z państwem sowieckim, jednakże pozytywne przyjęcie Rosji do Ligi jest aktem polityki światowej, wykraczającym daleko poza ramy poprawnego zachowania Niemcy jako obserwatorzy śledzić będą

z wielkiem zainteresowaniem dalszy przebieg sprawy w Genewie.

Organ Papena „Maerkisches Volksblatt“ pisze, że Francja odegrała rolę portjera Rosji sowieckiej w Genewie.

„Boersen Ztg.“ pisze w związku z pogrozkami Litwinowa pod adresem tych, którzy chcieliby zapomocą miecza zmieniać mapę Europy, że od zawarcia pokoju raz jeden groziło mapie Europy niebezpieczeństwo wszechstronnej rewolucji przy użyciu miecza. Było to wówczas, pisze dziennik, kiedy czerwona konnica stała nad Wisłą i Warszawa groziła upadkiem. Gdyby wówczas Polska nie wytrzymała w ostatniej chwili wszystkich swych sił i nie dokonała „cudu nad Wisłą“, doszłoby istotnie do bardzo wielkiej rewizji mapy Europy zapomocą miecza Sowietów.

Szwajcaria odkupi gmach Ligi Narodów

PARYŻ, 19. 9. (PAT). „L'Oeuvre“ donosi, że w razie przeniesienia siedziby Ligi Narodów do Wiednia, rząd szwajcarski gotów jest wrzucić sumę 20 milj. franków szwajc., wydaną na budowę pałacu Ligi Narodów.

Wybudowali fortyfikacje na cudzym terenie

CHARBIN, 19. 9. (PAT). Ministerstwo spraw zagranicznych państwa mandżurskiego wydało komunikat oskarżający Sowiety o zajęcie terytorium mandżurskiego u zbiegu rzek Usuri i Amur, oraz o zbudowanie na niem fortyfikacji.

Katastrofa polskiego samolotu w Białogrodzie

BIAŁOGRÓD, 19. 9. (PAT). Wczoraj na miejscowym lotnisku wydarzyła się katastrofa samolotowa, której ofiarą padł polski lotnik, por. Medwecki. Przy lądowaniu z niewyjaśnionych przyczyn samolot Medweckiego niespodziewanie spadł na ziemię, rozbijając się doszczętnie. Lotnika ciężko rannego odwieziono do szpitala, gdzie natychmiast dokonano operacji. Wedle zapewnień lekarzy życiu jego nie grozi niebezpieczeństwo.

Powrót uczestników Challenge'u do Pragi

PRAGA, 19. 9. (PAT). Dziś powrócili do Pragi czechosłowaccy uczestnicy Challenge'u. Przybyłym lotnikom zgotowano niezwykle serdeczne przyjęcie. Z lotniska udali się oni do ministerstwa obrony narodowej, gdzie przyjął ich minister Bradacz. Szef drużyny czechosłowackiej płk. Topicz złożył na ręce p. dr. Grzybowskiemu serdeczne podziękowanie za gościnne przyjęcie jakie zgotowano w Polsce lotnikom czechosłowackim.

Przyjęcie na cześć dziennikarzy niem.

LWÓW, 19. 9. (PAT). W godzinach wieczornych kierownik referatu niemieckiego wydziału prasowego M. S. Z. radca Włodarkiewicz podejmował uczestników wycieczki dziennikarzy niemieckich obiadem w hotelu George'a. Na przyjęciu obecni byli również: starosta grodzki dr. Klimow, starosta powiatowy Eckhardt, wiceprezydent miasta dr. Kubała i grono dziennikarzy lwowskich. Wśród miłego nastroju spędzono czas na koleżeńskim pogawędce.

Majorkiewiczowi karę w postaci grzywny 30 zł. Jednocześnie ogłoszono postanowienie do 6 nieobecnych oskarżonych, umarzając przeciw nim postępowanie karne.

Rokowania o umowę zbiorową

LWÓW, 19. 9. (PAT). W dniu dzisiejszym w Izbie Przemysłowo - Handlowej rozpoczęły się pertraktacje pomiędzy przedstawicielami Z. Z. Z. a przedstawicielami Izby Pracodawców przemysłu naftowego w sprawie zawarcia umowy zbiorowej w przemyśle naftowym.

Pracodawcy domagali się obniżki zarobków o 17 proc., zaś przedstawiciele Z. Z. Z. obstawali przy utrzymaniu dotychczasowej umowy zbiorowej. Po całodziennych pertraktacjach żądania pracodawców ustalone zostały na poziomie redukcji zarobków o 12 proc.

Dalszy ciąg rokowań odbędzie się w dniu jutrzejszym. Równoległe toczy się pertraktacje pracodawców z przedstawicielami związku, pozostającego pod egidą PPS. CKW. w tej samej sprawie.

ZE SPORTU

Hebda pokonał Borotrę

WARSZAWA, 19. 9. (Tel. wł. G.). Na zakończenie sezonu tenisowego w Warszawie zaprojektowano sensacyjne zawody Rasing Club — Legia. Sam wielki Borotra, zwany „latającym Baskiem“ zjechał do Warszawy po dalsze listki sławy do laurowego wieńca. Drugim zawodnikiem Rasing'u miał być Gentien.

Borotra przyjechał i stanął dzisiaj na korcie. Zamiast Gentien'a jednak zjawili się niespodziewanie Goldschmidt, tenista bliżej nikomu nie znany, którego nazwisko nie figuruje na listach kwalifikacyjnych Francji.

Organizatorzy zawodów zaprosili również Hebde. Trzeba przyznać, że postąpiono rozumnie. Lwowianin w dobrej formie mógł zdobyć jeden punkt dla Legii. Tymczasem nie tylko zdobył punkt, ale uratował honor warszawskiego klubu.

Spotkanie rozpoczęło grą Tłoczyński — Goldschmidt. Skończyła się ona smutnie dla mistrza Polski, który grał najsłabszy mecz w tym sezonie; wynik 7:5, 6:4 dla Goldschmiedta.

Najwięcej emocji dostarczyła licznie zgromadzonej publiczności następna gra Borotry z Hebda. W pierwszym secie pierwsze trzy gemy pod rząd wygrywa Borotra. „Latający Bask“ kończy efektownie piłki przy siatce, wykazując zdumiewającą ruchliwość. Jest jednak nie regularny. Hebda gra z głębi kortu i powoli „rozkreca“ się. Następne gemy przynoszą zażartą walkę. Lwowianin jest coraz lepszy. Wygrywa pojedynki przy siatce, dobrze zagrywa z głębi kortu i rozstrzyga seta na swoją korzyść 10:12.

Drugi set przynosi porwijącą walkę, w której obaj przeciwnicy dają z siebie maksimum wysiłku w wielkim, godnym Borotry, stylu. Hebda bije Borotrę jego własną bronią, t. j. zagranicami przy siatce. Smece i loby wychodzą mu nadspodziewanie dobrze.

Stan gemów 1:0, 1:1, 2:1, 3:1, 4:1, 4:2, 4:3, 5:3, wreszcie setbol i mecz dla Hebdy. Publiczność przyjęła zwycięstwo „Józia“ z entuzjazmem rzadko spotykanym na kortach tenisowych.

Wyjazd Braci Adamowiczów

WARSZAWA, 19. 9. (PAT). W dniu dzisiejszym w nocy wyjechali pociągiem pośpiesznym z Warszawy do Królowca bracia Adamowicze, gdzie odwiedzają swoją rodzinę. W dniu 22 bm. bracia Adamowicze przyjadą do Gdyni, skąd na statku „Pułaski“ odjadą do Ameryki.

Telegramy z ostatniej chwili na str. 1 i 2-giej

De Valera piętnuje niemoc Ligi Narodów

GENEWA, 19. 9. (PAT). Komisja polityczna Zgromadzenia przeprowadza dziś dyskusję nad sprawą sporu boliwijsko - paragwajskiego o Gran-Chaco. Kilku delegatów oświadczyło, że trzeba wreszcie położyć kres wojnie o Gran Chaco

i że sprawa ta powinna być załatwiona w drodze arbitrażu. Specjalnie ostro wypowiedział się w tej sprawie delegat Irlandji De Valera, który zaznaczył, że niemoc Ligi Narodów w tym konflikcie jest katastrofalna.

Nacjonałści arabscy pragną mandatu Niemiec nad Palestyną

KAIR, 19. 9. (PAT). Na Bliskim Wschodzie staje się coraz bardziej widoczny ruch o charakterze narodowo - socjalistycznym. W Kairze założono związek pod nazwą „Młody Egipt“ (Zielone Koszule), na czele którego stoi Achmed Hussein. W Iraku powstaje również nowe stronnictwo nacjonalistyczne, które w swoim programie wypisało hasło obrony czystości rasy

i walkę z wpływami obcoplemienności. W Palestynie utworzyło się już stowarzyszenie młodzieży o programie, zbliżonym do narodowych socjalistów pod przewodnictwem Isa Bandaka. Isa Bandak wypowiada się za objęcie przez Rzeszę niemiecką mandatu nad Palestyną. Przywódca organizacji „Młody Egipt“ Achmed Hussein spędził tego lata kilka tygodni w Berlinie.

Uwalniający wyrok w procesie o zdemolowanie aresztu

WARSZAWA, 19. 9. (Tel. wł. G.). Dziś w sądzie grodzkim odbyła się rozprawa przeciwko 20 byłym członkom O. N. R. oskarżonym o zdemolowanie aresztu śledczego. Pierwszy protokół sprawy zarzuca byłym więźniom uszkodzenie ram okiennych, wybitcie szyb oraz umieszczenie na ścianach cel mnóstwa napisów i rysunków. Z 40 aresztantów osadzonych w tych 2 celach nikt się do winy nie przyznaje i nikt nie wskazywał ewentualnych winowajców. Na takiej zasadzie postawiono w stan oskarżenia tylko 20, nie wiadomo.

Na rozprawie dzisiejsza nie wszyscy oskarżeni mogli się zjawić, gdyż część z nich odbywa służbę wojskową, niektórzy zaś znajdują się w Berezie Kar-

tuzkiej. Jednakże sędzia postanowił sprawę prowadzić, wyłączając jedynie nieobecnych. Jako świadkowie występują w tej sprawie jedynie policjanci. Wniosków obrońców o powołanie nieobecnych w charakterze świadków nie uwzględniono. Policjanci nie mogą usiadć, kto ponosi odpowiedzialność za uszkodzenie celi, napisy i rysunki. Na tym oparła się obrona, prosząc o wyrok u niewinniający wszystkich podsądnych. Sąd wydał wyrok, na mocy którego wszyscy zostali uniewinnieni z wyjątkiem Tadeusza Majorkiewiczza, który zeznał, że na ścianie aresztu napisał: „Tu siedział Majorkiewicz niewinnie“. Sąd uznał, że umieszczenie napisu było naruszeniem cudzego mienia i wymierzył

